

35836
GK-74

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

09-04-2014

Sayı : 76791929/610/ 115
Konu : Yazılı soru önergesi (7/35836)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30.12.2013 tarih ve 157099 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Malatya Milletvekili Sayın Veli AĞBABA tarafından verilen 7/35836 esas numaralı yazılı soru önergesine verilen cevap ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

Ek: Cevap (3 sayfa)

**MALATYA MİLLETVEKİLİ SAYIN VELİ AĞBABA 7/35836 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Bilindiği üzere 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu yürürlüğe girmiştir. Bu kanunun temel anlayışı olan önleyici (proaktif) yaklaşım ile tüm işyerleri için risk değerlendirmesinin yapılması ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan genel bir önleme politikası geliştirilmesi yaklaşımı getirilmektedir. Kanunun 23'üncü maddesi aynı çalışma alanını birden fazla işverenin paylaşması durumunda işverenlerin; iş hijyeni ile iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanmasında iş birliği yapması, yapılan işin yapısı göz önüne alınarak mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunulması çalışmalarının koordinasyon içinde yapılması ve birbirlerini ve çalışan temsilcilerini bu riskler konusunda bilgilendirilmesi gerektiği hükümleri içermektedir. Ayrıca kanunun 22'inci maddesi elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işverenin iş sağlığı ve güvenliği kurulu kurma yükümlüğünü belirtmektedir.

Bu doğrultuda hazırlanan İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Yönetmeliğinde de altı aydan fazla süren ve asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu durumlar için aşağıda belirtilen çeşitli hükümler söz konusudur.

- Asıl işveren ve alt işveren tarafından ayrı ayrı kurul oluşturulmuş ise, faaliyetlerin yürütülmesi ve kararların uygulanması konusunda iş birliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır.
- Asıl işveren tarafından kurul oluşturulmuş ise, kurul oluşturması gerekmeyen alt işveren, koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.
- İşyerinde kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren, alt işverenin oluşturduğu kurula iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.
- Kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren ve alt işverenin toplam çalışan sayısı elliden fazla ise, koordinasyonu asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulur.
- Aynı çalışma alanında birden fazla işverenin bulunması ve bu işverenlerce birden fazla kurulun oluşturulması hâlinde işverenler, birbirlerinin çalışmalarını etkileyebilecek kurul kararları hakkında diğer işverenleri bilgilendirir.

İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarına işyerlerinde alınması gereken tedbirleri işverene yazılı olarak bildirme ve bildirilen hususlardan özellikle hayati tehlike arz edenlerin işveren tarafından yerine getirilmemesi halinde, bu profesyoneller tarafından Bakanlığımızın yetkili birimine bildirmesi yükümlülüğü getirilmiş; özellikle maden işyerleri gibi tehlikeli ve çok tehlikeli işlerin yürütüldüğü, hayati ve özel tehlike bulunan yerlere yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların girmemesi için gerekli tedbirlerin alınması da bu kanunla düzenlenmiştir. Çok tehlikeli sınıfta yer alan maden, metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan sektörler veya büyük endüstriyel kazaların olabileceği işyerlerinde risk değerlendirilmesi yapılmaması işi durdurma sebebi sayılacaktır. Ayrıca tüm işyerlerine ilkyardım, yangınla mücadele, kişilerin tahliyesi, ciddi ve yakın tehlike gibi acil durumlar için önceden planlama ve hazırlık yapma şartı getirilmektedir. Kanunda, iş sağlığı ve güvenliği konularında, işyerinde çalışanların görüşlerinin alınması ve katılımlarının sağlanması düzenlenmiş olup, özellikle maden sektörü çalışanlarının sık sık karşılaşabileceği ciddi ve yakın tehlike durumlarında çalışanlara, çalışmaktan kaçınma, işverence gerekli tedbirlerin alınmaması durumunda ise iş sözleşmelerini feshetme hakkı getirilmiştir. Bu konulara dair de ikincil düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Bakanlığımızca yürütülen Maden İşyerlerinde İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönetmeliği 19.09.2013 tarihli ve 28770 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Mevzuatın çalışma hayatında başarıyla uygulanmasına rehberlik amacıyla Bakanlığımızca yürütülen projeler arasında olan “Türkiye’de İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Şartlarının İyileştirilmesi Projesi(İSGİP)” kapsamında ise iş kazalarının en çok görüldüğü maden, metal ve inşaat sektörlerindeki işyerlerine yönelik çalışmalar yapılmış ve bu işyerlerinden edinilen kazanımların diğer işyerlerine yaygınlaştırılması faaliyetleri yürütülmüştür. 24 ay süren projede özellikle iş kazalarının yoğun olarak görüldüğü küçük ve orta ölçekli işletmelere pilot illerde hizmet sunulmuştur. Proje kapsamında belirlenen sektörlerde;

- Küçük ve orta ölçekli işletmelerde iş sağlığı ve güvenliği yönetim sistemlerinin yapılandırılması,
- İş sağlığı ve güvenliği alanındaki profesyonellerin ve diğer uzmanların iş sağlığı denetimi, iş hijyeni ve iş kazaları ile meslek hastalıkları için oluşturulan sistemle ilgili olarak eğitilmesi,
- İş sağlığı ve güvenliğine yönelik bir tanıtım kampanyası düzenlenerek bilinç düzeyi artırılması, hedeflenmiştir.

İSGİP projesi kapsamında maden sektöründe toplam 97 işyeri ziyaret gerçekleştirilmiş ve iş sağlığı ve güvenliği alanında çalışmalar yapılmıştır. Proje kapsamında 21 mermer işletmesi ile 9 kömür işletmesine hem temel gözlem amaçlı hem de gelişmelerin ölçülmesi için takip amaçlı işyerleri ziyaret edilmiş ve işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği gözlemleri ile yönetim sistemi uygulamaları gerçekleştirilmiştir. Ayrıca yine proje kapsamında Bursa, Denizli, Kütahya, Zonguldak, Afyonkarahisar ve Balıkesir illerinde 930 kişiye madenlerde iş sağlığı ve güvenliği konularında eğitim verilmiştir.

Proje çalışmalarından elde edilen tüm bu çıktıların yaygınlaştırılmasıyla ülkemizdeki iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının yazılı mevzuattan çalışma hayatının dinamiğine dönüştürülmesi mümkün olacaktır.

Mevzuatın çalışma hayatında etkin olarak uygulanması amacıyla Bakanlığımızca hazırlanan ve bu konuda yol gösterici bir nitelik taşıyan “Türkiye’de İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Şartlarının İyileştirilmesi Projesi(İSGİP)” kapsamında ise iş kazalarının en çok görüldüğü maden, metal ve inşaat sektörlerindeki işyerlerine yönelik çalışmalar yapılmıştır.

Proje 2012 yılı Şubat ayında tamamlanmış olmasına rağmen elde edilen deneyimlerin diğer işyerlerine yaygınlaştırılması faaliyetleri devam etmektedir.

Proje kapsamında maden sektörüne yönelik hazırlanan;

- KOBİ’ler için İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Rehberi: Risk Değerlendirmesi, İSG Performans İzleme ve Sağlık Tehlikeleri, Maden sektörü: Mermer
 - KOBİ’ler için İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Rehberi: Risk Değerlendirmesi, İSG Performans İzleme ve Sağlık Tehlikeleri, Maden sektörü: Kömür
 - KOBİ’ler için İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Rehberi: Maden Sektörü
- rehberlerinin tüm ilgili taraflara dağıtımları devam etmektedir.

Bakanlığımız, saha denetimlerinde işin yürütümü yönünden mevzuatın gereği gibi uygulanıp uygulanmadığını denetleyip, teftiş etmekte, iş sağlığı ve güvenliği açısından çalışma hayatına ilişkin çalışma ortamı ve çalışma koşulları ile ilgili mevzuat hükümlerine uyulup uyulmadığını teftiş etmek, denetlemek ve izlemekle görevlidir.

Teftiş ve denetimlerin, güvenlik kültürü ve sosyal sorumluluk konusunda bilinç oluşturulmasına katkı sağlamayı amaçlayan işçi, işveren, diğer ilgili kurum ve kuruluşlarla yakın işbirliğini öngören “önleyici teftişlerin” yer aldığı, programlı teftiş şeklinde yapılması esastır. Bununla birlikte kitle iletişim araçlarına yansıyan veya kamuoyunun dikkatini çeken olaylar ile genel çalışma planı ve ilkelerine göre uygun görülen iş kazaları inceleme programlarına alınabilmektedir.

Bakanlığımız, tüm madencilik sektörünü kapsayacak şekilde iş sağlığı ve güvenliği teftiş politikası olarak koruyucu ve önleyici yaklaşımı esas almış ve bu kapsamda havza halinde kömür üretimi yapılmakta olan tüm yer altı kömür işletmelerinde yılda iki defa iş sağlığı ve güvenliği teftişleri yapılmasını benimsemiştir.

Yapılan teftişler sırasında giderilebilecek mevzuata aykırılıkların işverence giderilmesi sağlanmakta, giderilemeyen mevzuata aykırılıklar ve alınması gerekli tedbirlerin niteliği dikkate alınarak değerlendirme yapılmaktadır. Tespit edilen hususlar ve mevzuata aykırılıklar için 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununda öngörülen idari para cezası uygulanmaktadır. Bunun yanı sıra 6331 sayılı kanunun 25'inci maddesi gereğince; müfettişçe, işyerinin tesis ve tertiplerinde, makine ve cihazlarında, çalışma metot ve şekillerinde, işçilerinin hayatı için tehlikeli olan bir husus tespit edilmesi halinde, tehlike giderilinceye kadar, tehlikenin niteliğine göre, işin bir bölümünün veya tamamen durdurulması istenmektedir. İlgili maddeye göre, işverenin işin durdurulmasını gerektiren hususların giderildiğini bildirmesi üzerine yapılan teftiş sonucunda, durdurmaya ilişkin hususların giderildiğinin tespiti halinde işin durdurulması kararı kaldırılmaktadır. 6331 sayılı Kanun kapsamında yapılan durdurma idari işlemi işyeri için ilanihaye bir karar olmayıp işverenin işin durdurulmasına sebep olan hayati tehlikeleri giderinceye kadar uygulanan bir işlemdir.